

Козацький дитячий часопис

Випуск № 42

Грудень 2025

Дніпровська Січ

Діти України за мир!

Київський ліцей № 283

Дніпровська Січ № 42 (2025)

- 3 Лауреати загальнонаціональної премії України «Золоті Руки»
 4 Воєнна розвідка - сталевий кулак Збройних сил
 5 «Квітка печалі» - символ стійкості і закоханості
 6 З виступу народного художника України, лауреата Національної премії
 України імені Тараса Шевченка Валерія Франчука
 6 З виступу голови Національної спілки письменників України, публіциста,
 прозаїка, поета, громадського діяча Михайла Сидоржевського
 7 З виступу голови ради ветеранів Головного управління Національної гвардії
 України полковника у відставці Георгія Даценка
 8 З виступу дружини поета, кандидата філологічних наук Ірини Гнатюк
 10 З виступу поета, директора ліцею, заслуженого працівника освіти України
 Володимира Гнатюка
 12 Невичерпне джерело натхнення
 13 Діти України – захисникам Батьківщини
 15 Україна – більше ніж Батьківщина: цінності, які нас єднують
 18 Найочікуваніше та найулюбленіше свято
 19 Пам'ять роду
 21 Крок у гідність
 21 Посвята очима дітей
 23 Заходи, які роблять нас сильнішими
 24 Хто не знає свого минулого, той не вартий майбутнього
 24 Посвята на Покрову
 25 Свято мужності, єдності та любові до Батьківщини
 26 Національна ідентичність: чому важливо знати своє коріння
 28 Український характер: стійкість, гідність, свобода
 30 Дзвінок покликав до школи
 31 Бої на запорізькому напрямку
 32 Мрія про мир
 33 БАБИН ЯР - пам'ять, що має гуртувати
 34 Коли наука зустрічається з мистецтвом – народжуються справжні дива
 35 Кожне слово українською – це крок до перемоги
 35 Треба жити
 36 Все в наших руках
 37 «Брате! Маєш крила...»
 37 Люди у пікселі
 38 13 листопада - Всесвітній день доброти
 38 Спорт – це дружба і мрії, які ведуть уперед
 39 Осіння подорож у серце Волині
 40 Буковина і Поділля. Мандрівка крізь час і простір
 41 Діалог поколінь
 42 Калейдоскоп осінніх вражень ліцеїстів
 44 Обереги – промінчики світла в захисту від ворогів

На обкладинці часопису козацький загін імені Івана Підкови

Головний редактор Володимир Гнатюк
 Голова пресцентру Марія Швед
 Керівник науково-методичного центру Лариса Сівковська
sh283@ukr.net

Загальнонаціональна премія «Золоті Руки» покликана вшанувати людей, які досягли значного успіху у важливих справах суспільного та професійного життя країни. Тема цьогорічної премії – «ЗСУ: три стихії – море, повітря, земля», присвячена захисникам України.

Лауреати загальнонаціональної премії України «Золоті Руки»

6 грудня 2025 року у День Збройних сил України відбулось нагородження загальнонаціональною премією «Золоті Руки» військових, волонтерів, громадських діячів, представників освіти і науки, медицини, митців, спортсменів, журналістів.

Серед нагороджених герої російсько-української війни генерали Валерій Залужний, Андрій Білецький, військовослужбовець, повний кавалер ордена Богдана Хмельницького Микола Кобільник на псевдо «Енейко», Митрополит Київський і всієї України, предстоятель ПЦУ Епіфаній, Голова СБУ Василь Малюк, Міністр оборони України Денис Шмигаль, начальник ГУР України Кирило Буданов, командувач Національної гвардії України Олександр Півненко, Голова державної прикордонної служби України Сергій Дейнеко, директор Інституту серця МОЗ Украї-

ни Борис Тодуров і багато інших достойників нашої країни. Отримав статуетку «Золоті Руки» і диплом лауреата директор Козацького ліцею 283 м. Києва, заслужений працівник освіти України, кандидат педагогічних наук, очільник Всеукраїнської громадської козацької дитячої організації «Дніпровська Січ» Володимир Гнатюк, номінований ГУР України в галузі освіти (національно-патріотичне виховання дітей та молоді). На святі звучали слова подяки Збройним силам України від лауреатів Премії, які за словами ведучих Людмили Барбір і Руслана Сенічкіна, стали гордістю нашої країни.

Пресцентр

ВОЄННА РОЗВІДКА — СТАЛЕВИЙ КУЛАК ЗБРОЙНИХ СИЛ

Напередодні Дня воєнної розвідки України біля Стели Пам'яті героїв-випускників у Козацькому ліцеї відбулась зустріч з представником ГУР МО України, полковником Євгеном Єрїним. У складних умовах відкритої агресії сьогодні воєнна розвідка проводить ефективні операції, які свідчать про надзвичайну мужність у героїчній боротьбі за свободу. Тисячі українських розвідників цілодобово перебувають на фронті й у ворожому тилу, здобувають необхідні результати для України. Полковник Єрін підкреслив важливість набуття знань учнями ліцею, бо сучасна техніка вимагає високоосвічених молодих патріотів. «Ми зробимо все необхідне задля нашої Перемоги!». Подякував учням за благодійні ярмарки, малюнки, патріотичні акції, які гартують силу духу, мужність і стійкість воїнів у боротьбі з російськими

окупантами. За дорученням начальника Головного управління розвідки Міністерства оборони України, генерал-лейтенанта Кирила Буданова Євген Єрін передав ліцеїстам ноутбук для проведення патріотичних заходів в актовій залі ліцею, а також статуетку «Воєнна розвідка».

Пресцентр

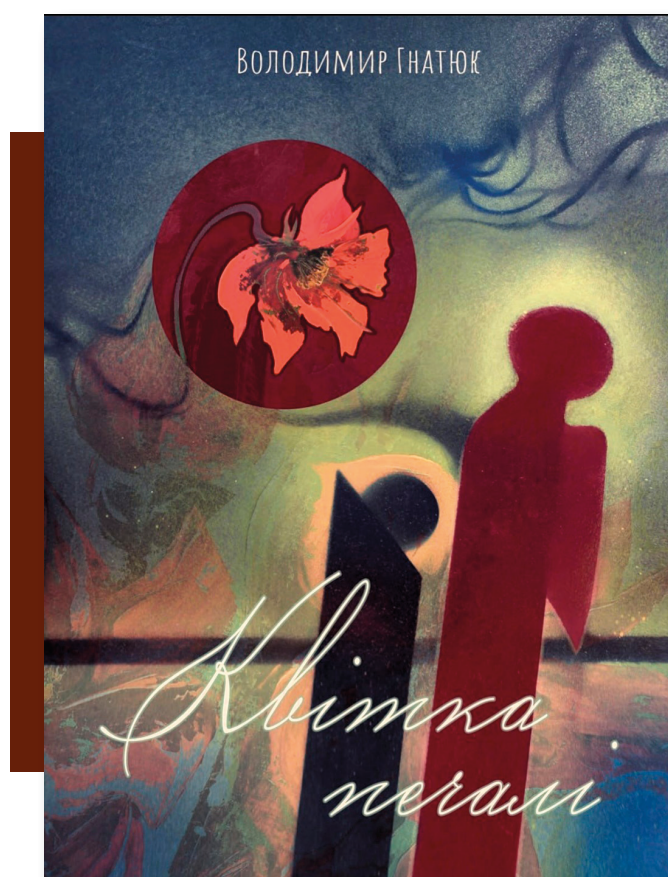

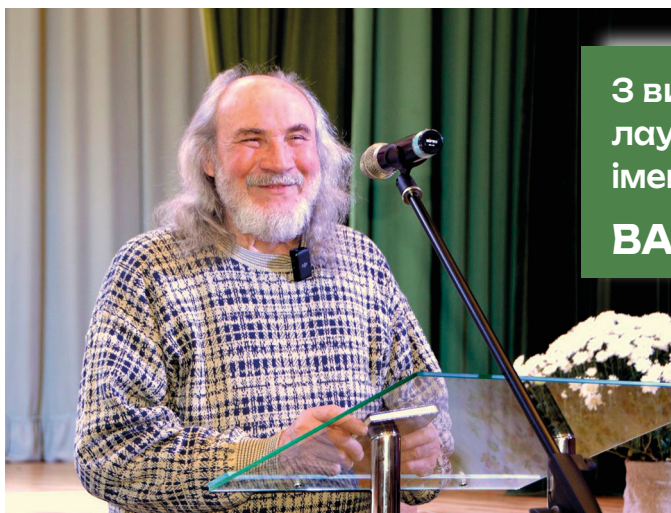
«Квітка печалі» - символ стійкості і закоханості

*У козацькому ліцеї № 283 відбулась презентація поетичної збірки «Квітка печалі» заслуженого працівника освіти України, директора ліцею **Володимира Гнатюка**, яка стала символом волі до життя у час війни.*

Розпочався захід хвилиною мовчання за загиблими воїнами, які пішли у вічність. Ми живемо у тривожні часи, коли війна ввірвалась у кожен дім. Рідний край безжально нищить ворог. Воєнне лихоліття у збірці Володимира Миколайовича – це відображення викликів часу через призму емоцій та особистого досвіду. Попри весь біль, поезія пронизана надією на стійкість українського народу і незламну віру в перемогу. У творчому доробку директора ліцею, члена Національної спілки письменників України, лауреата міжнародних і всеукраїнських премій в галузі літератури та освіти 6 поетичних збірок та до двох десятків пісень, покладених на музику композитором Олександром Мирошніченком. Вітали появу збірки «Квітка печалі» на літературному видноколі народний художник України, лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка Валерій Франчук, голова Національної спілки письменників України Михайло Сидоржевський, заслужений працівник культури України, голова ради ветеранів Головного управління Національної гвардії України, учасник бойових дій, полковник у відставці Георгій Даценко, дружина поета, кандидат філологічних наук Ірина Гнатюк. Про творчий доробок Володимира Гнатюка розповіла заступник директора з навчальної роботи Лариса Сівковська. Музичним дарунком на презентації прозвучали пісні у виконанні заслужених артистів України Інеш і Олексія Похвали, народного артиста України Олександра Ва-

силенка. З цікавими відео та вокально-хореографічними композиціями виступили випускники та учні ліцею – учасники вокальної та хореографічної студій (керівники Інна Персікова, Олена Ткаченко), музиканти естрадно-духового оркестру «Візерунки» (керівники Олександр Куліш, Володимир Базілов). «Ми всі віримо у перемогу, а поезія Володимира Миколайовича є джерелом натхнення, його слово здатне зцілювати душу і серце, дає силу і насагу жити і вірити в мирне завтра», – такі слова прозвучали з уст організатора літературно-мистецької вітальні, заступника директора з виховної роботи Марії Швед.

З виступу народного художника України,
лауреата Національної премії України
імені Тараса Шевченка

ВАЛЕРІЯ ФРАНЧУКА

«Доброго дня, шановна громадо! Я захоплено дивлюся на цей палац, в якому ми всі сьогодні присутні, який створив з такою любов'ю директор ліцею Володимир Гнатюк для росту молоді перспективної сили. З року в рік ваш ліцей розправляв крила і зараз це є визначний заклад не тільки у нашому районі, але й у всій Україні. Щодо нашої спільної праці з Володимиром Миколайовичем, то ми сусіди, бо живемо на Троещині в Деснянському районі. Наша сім'я – мистецька родина. Володимир Гнатюк у своїй творчості як поет досягнув високих гори-

зонтів. Те, що сказано його словом, пережите душею, переболено і з радістю відтворено в поетичних образах. І коли ми почали перші розмови з автором збірки «Квітка печалі», яке художнє втілення поетичного слова має звучати у книжці, то дійшли згоди щодо ілюстрацій-колажів з моїх картин, які так талановито змодельувала моя донька Марійка. Деякі мої твори ідуть по Біблійному циклу, деякі по великому циклу «Розгойдані дзвони пам'яті». Куратором і помічником, а більш за все натхненним провідником ілюстрацій була моя дружина Поліна. Таке поєднання молодості і досвіду сприяло появі неповторних ілюстрацій до віршів. Велика вам подяка, Володимире Миколайовичу, за ту вашу сердечну, велику справу, яку ви робите для України. Це неоціненний труд, який ви віддали, створивши таку чудову збірку, як «Квітка печалі».

З виступу голови Національної спілки
письменників України, публіциста,
прозаїка, поета, громадського діяча

МИХАЙЛА СИДОРЖЕВСЬКОГО

«Доброго дня, шановний Володимире Миколайовичу, вітаю всіх учасників літературно-мистецької вітальні. Мені дуже приємно бувати на подібних заходах, де збираються небайдужі люди до світлого, доброго, красивого слова. Ми сьогодні презентуємо прекрасну книжку Володимира Гнатюка «Квітка печалі». Я в передмові написав, що поезія Володимира Гнатюка чимось перегукується з поезією таких наших великих майстрів, як Максим Рильський (така ж елегійна, настроєва, світла, мінорна) та поезією Володимира Свідзінського – унікальним

поетом, який постраждав від рук сталінських посіпак. Тема війни у поетичній збірці Володимира Миколайовича чітко простежується, бо не кожен з нас може виступити перед людьми або написати про те, що болить, щоб ми вистояли і зберегли нашу країну, державу, ідентичність, культуру, традиції, духовність. Саме наше існування хоче

знищити наш лютий ворог. В книжці «Квітка печалі» присутня воєнна тематика досить жорстко, патріотично, потужно і там багато також поезії пастельної, ліричної, м'якої, забарвленої міномом, життєвим смутком. Хто знає багато, той не може уникнути печалі. Така філософія життя. Це красива поезія, я дуже вимогливий як автор, як редактор «Української літературної газети»,

прочитав дуже багато творів, тому відразу відрізняю графоманів від таланту. І коли хочеться читати, писати про ці твори, хочеться поділитися думками, міркуваннями – то це поезія Володимира Гнатюка. Вона нелінійна, не одновимірною, а така, що пробуджує неповторну й щемливу радість співтворення і співпереживання. Тому вітаю вас із ще однією книжкою».

З виступу голови ради ветеранів Головного управління Національної гвардії України полковника у відставці **ГЕОРГІЯ ДАЦЕНКА**

«**Х**тось із великих сказав: писати треба так, щоб словам було тісно, а думкам просторо. Саме так пише поет Володимир Гнатюк. Для цього він обрав свій стиль. Майже усі його вірші складають всього два куплети. І в них він уміє викласти весь сенс задуманої ним теми. Тож у віршованому вигляді я бачу це так:

*Слова і теми не банальні,
І рими вишукано точні.
І стиль у вас оригінальний,
І теми чисті, непорочні.*

*Проста й ясна структурна схема,
І кожне слово в цілі, як постріл.
У дві строфи уклалась тема,
А для думок – безмежний простір.*

Володимир Миколайович Гнатюк не лише пише сам. Він надихає своїх учнів красою слова. Мені здається, що у нашому козацькому лиці пишуть усі: учителі, учні, математики і фізики, охоронці і технічні працівники. Творча атмосфера пронизує весь організм лицю. Працює поетична вітальня, радує нас усіх оркестр духових інструментів «Візерунки», а посвячення у козачата, заходи першого та останнього дзвоника перетворюються у справжнє свято патріотичного й естетичного виховання. Він вміє переконати учнів, своїх вихованців, що усі

вони – творці. Що ж до чергової збірки поезії майстра вишуканого слова Володимира Гнатюка, то, звісно, на неї наклав свою печать час, у якому ми живемо зараз. Його вірші пронизані болем за полеглих воїнів світла (що торкнулося і випускників нашого лицю), але в той же час глибокою вірою у беззаперечну нашу Перемогу. Поезії Володимира Гнатюка легко лягають на музику. То ж багато пісень на вірші поета звучать у виконанні відомих артистів. Зважаючи на те, що поет, багаторічний директор гімназії, зусиллями якого вона отримала сьогодні статус лицю, головний отаман Всеукраїнської громадської козацької дитячої організації «Дніпровська Січ» є давнім і вірним другом Гвардії, тому пісні на вірші Володимира Гнатюка у творчому репертуарі Академічного ансамблю пісні й танцю Національної гвардії України, які сьогодні прозвучать у виконанні заслуженого артиста України Олексія ПОХВАЛИ».

З виступу дружини поета,
кандидата філологічних наук

ІРИНИ ГНАТЮК

біоресурсів і природокористування України, що в Голосієві, і неповторні враження від цього зачарованого дива лягли поетичними рядками:

*Цей Ботанічний сад – святковий шал ламбади
У візерунках сонячних танків.
Там звірі з дерева – хранителі Еллади,
Мов вершники, здіймаються доквіл.*

*Здається, світ притих у суголоссі.
Дуби і я, і жолуді в саду.
Стоїть зі мною неймовірна осінь
І обіймає душу молоду.*

Першими читачами віршів майбутньої книжки були наші друзі на фейсбуці. Перші схвальні відгуки, захоплені «вподобайки» окрилювали, надихали на нові поетичні рядки. Ось відгукнувся побратим студентських часів Володя Козачук, який майстерно заспівав під гітару пісню на ліричний вірш ще з першої збірки «Твоє ім'я вже сходило в мені», – і з'являється вірш-посвята другові:

*Твій сад цвіте, як юності зірниця,
Танцює з вітром яблуневий вальс.
Було життя, як спалах блискавиці,
Та от з роками вибілівся час.*

*У тебе скриня, хата з рушниками,
Птахи на стінах, птиця у дворі.
І яблуня з квітучими руками
Тобі, як зірка, світить угорі.*

«У часи, коли темрява здається безмежною, з'являється Слово, що веде до світла. Саме таке незримо, але осягне світло наповнює душу, коли береш до рук нову збірку поетичних мініатюр «Квітка печалі», де думка сконденсована до афористичності, коли словам тісно, а думкам просторо. Мені якоюсь мірою пощастило спостерігати, як народжувалась ця збірка: крок за кроком, вірш за віршем вразлива і ніжна душа поета Божою ласкою переливала враження від подій, сумних і радісних, але більше сумних, бо ж і війна, і болючі втрати рідних брата і сестри, – у тонке й щемливе ліричне Слово.

*Печаль, як квіти: темні і бордові,
Овіяла букет минутих втрат.
Пішли батьки за обрій калиновий,
Пішла сестра і попрощався брат.
А світ і далі виринає в слові,
І слово в Бога, слово серед нас.
Та от печаль, як квіти мармурові,
Іде за нами крізь роки і час.*

Цими днями якраз минає рік, коли почали писатися вірші. Стояла чудова пора осіннього листопаду. Якось були ми торік зі світлом і теплом, і хоч літали ворожі дрони і ракети, на Троєщині не було поруйнованих будинків, а після нічних тривог і гуркоту вибухів хотілося прогулятися нашими парками і скверами, пройтися Володимирською гіркою і Шевченківським парком... Але вперше випала нагода побувати в Ботанічному саду Національного університету

Минулої осені у нас гостювала однокурсниця Ніна Горик, знана поетка та педагогиня. Вона була гостею і Вашого Козацького ліцею, тоді ще гімназії. Ніна щиро захоплювалася новими поетичним шедеврами, кілька вечорів минуло в теплих розмовах, що також підняло дух, оживило юнацькі спомини, і не так страшно стало ступати в осінь – адже скоро сімдесят! Завдяки Ніні Горик

ми ближче познайомилися і творчо поріднилися з чудовим подружжям Аполлінарії та Валерія Франчуків, а побувавши в творчій майстерні, таки переконалися що серед нас, на нашій благословенній Троещині живе і творить геніальний Художник, полотна якого переживуть віки! Тож зорі запалали і зійшлися так, що «Квітка печалі» проросла Словом, збагаченим і підсвіченим ілюстративним оформленням народного художника України світового рівня Валерія Франчука, його шедеврами на полотні в мистецькій інтерпретації Марії Франчук. Літературне благословення цій книжці дав відомий український письменник, публіцист, громадський діяч, лауреат численних літератур-

них премій, Голова Національної спілки письменників України Михайло Сидоржевський, сказавши своє ваговате слово, високо поцінувавши поетичний хист Володимира Гнатюка, порівнявши стиль його віршів з поезією Максима Рильського та Володимира Свідзинського. Господь наділяє кожну людину різними талантами. Володимира Миколайовича Він наділив талантом Поетичного Слова. Тож побажаймо йому, щоб цей Богом даний Талант проростав новими паростями, побажаймо нових відкриттів у царині її Величності Поезії, нових віршів, нових книжок. Нехай Квітка Печалі проросте Квіткою Радості, Квіткою Української Перемоги!»

З ВИСТУПУ ПОЕТА, ДИРЕКТОРА ЛІЦЕЮ, ЗАСЛУЖЕНОГО ПРАЦІВНИКА ОСВІТИ УКРАЇНИ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА

«**П**оезія – це вияв внутрішнього світу людини, її відчуттів, емоцій, переживань. Вона постає в образі і подобі якогось божественного одкровення, яке окрилює гармонію навколишнього світу.

*Світе! Світоньку мій! Хай вилюднює день!
Як ніколи, чекаю сьогодні світання.*

Поезію визволяє душа, бо тільки вона, невидима і чудодійна, спроможна запалити Слово небесним даром любові і кохання. Десь у міріадах зоряного неба мільйони слів притихли в своїй дрімоті, і тільки тоді вони засяють у всій своїй красі діамантами першої величини, коли поети зберуть їх у животворний букет свого палкого серця і пломінкою душі.

Поезія – це бурхлива ріка з підводними течіями і рифами. І кожен раз, коли ступаєш в це річище, то і гадки не маєш, куди винеси тебе її неугасима сила.

*Поети не вмирають в многолітті,
Не покидають невблаганний час.
Слова живуть, живим вогнем налиті,
Вражають серце і дивують нас.
Вони свою вимощують дорогу,*

*Злітають на крилатому коні,
І десь комусь у тиші монологу
Слова зійдуть, як сонце у вікні.*

Дух і душа, слово і образ як виміри космічної безкінечності і людського безсмертя. Вони ніколи не зникають, а набувають нових енергетичних вимірів, де множаться у всесвітнє світло або всесвітню темряву. Тому ми і хрестом благословенні, бо віра в Слові, а Слово було у Бога, і Слово було Бог. Поезія – ключ до лабіринтів людської душі, розуміння її сутності як зустрічі з прекрасним, в якому ти є тепер і завжди. Відчути Слово на дотик рухом, сколихнути пальцями його береги любові і печалі – значить пізнати таємницю свого «я», як наближення до межі власної досконалості. Збірка віршів «Квітка печалі» має свою символіку, яка відображає наше сьогоднішнє. У мирний час книжку можна було б назвати «Квітка любові», але коли іде війна і гинуть наші герої на полі бою, падають ракети на лікарні і школи, залітають дрони прямо в квартири мирних громадян, то не до радісних заголовків і назв. Дві постаті на обкладинці збірки:

чорна і червона, як в пісні «червоне – то любов, а чорне – то журба». Два символи: дитя і мати; діти війни і материнська любов, яка вистоїть у боротьбі за життя своїх дітей. Вона тримає квітку маку, як символ сонця, безкінечності буття й життєвої сили. Ця квітка згадується в українських народних піснях та думках особливо козацької доби і символізує козака, що героїчно загинув, боронячи Україну. Мак має чарівну силу і захищає від зла, тому так яскраво і пишно цвіте він на наших українських вишиванках. Сьогодні – символ скорботи про героїв, загиблих у кровопролитних світових війнах.

*В буремний час –
Серця із сталі.
Злетів Пегас –
Квітка печалі.*

*І у вогні
Стрімких баталій
В руках війни
Квітка печалі.*

Такий початок збірки «Квітка печалі», і все, чим вона наповнена, так образно звучало у слові, музиці, танці. Не буду переказувати сказане, а до вашої уваги пропоную нові поезії, які не ввійшли до збірки».

*З роками світ карміново-вродливий,
Цінуєш день, як пісню солов'я.
І щезнуть біди, драми галасливі,
В яких твоє роздвоювалось я.*

*Тепер в тобі з'явилась інша сила,
Нарешті бачиш береги життя.
На обрії, де неба впали крила,
За руку сонечко у світ веде дитя.*

***

*Вплітає осінь чорнобривці у косу,
Заходить в серце, ніби мама й тато,
Ще молоді. Я яблука в саду трясу,
А падають то дні з гілок, то дати.*

*Давно нема ні хати, ні батьків,
І яблуня від дівтори спочила.
І чоробривчик до землі присів,
Де їхня доля тихо склала крила.*

***

*Була весна, цвіла в траві кульбаба,
Гула бджола, всміхалися уста,
Ішло дитя як ба-ба-га-ла-ма-га,
Бо в нього тільки зводилось життя.*

*Ще лиш душа в душі за клямку бралась
Відкрити світ, і всесвіт, і зоря
На землю ангела небесного послала
І з ним любов в країну Букваря.*

***

*За синім небом – неба океан.
За синім морем – моря нескінченність:
І мить, і час, і днів щемка щоденність
В прийдешній світ свій сколихнули стан.*

*Якась його божественна потуга
Несе життя, як свічку пломінку.
В молитві, як у сонячній вінку,
Звучить і радість, і любов, і туга.*

Після презентації поетичної збірки «Квітка печалі» у колі шанувальників поетичного слова ще довго ділилися своїми враженнями член національної спілки журналістів та театральних діячів України, кінорежисер Валерій Степанян-Григоренко, генерал-майор у відставці, заслужений працівник культури України Василь Молдавчук, директор початкової школи «Деснянка» Людмила Діденко, голова Міжнародної загальномистецької асоціації «Муза» Надія Пукас та Микола Фредюк.

НЕВИЧЕРПНЕ ДЖЕРЕЛО НАТХНЕННЯ

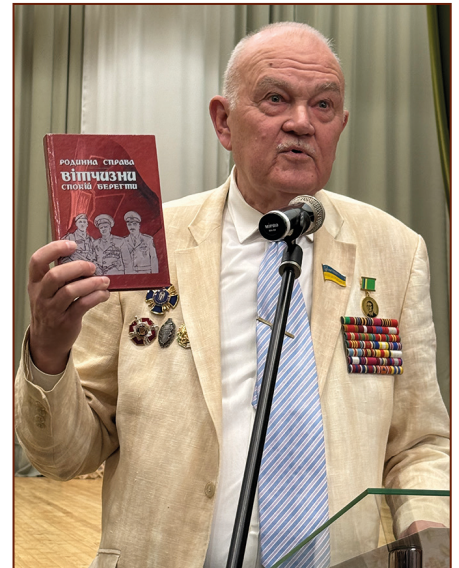
Нещодавно мені випала можливість поринути у глибини поетичного світу Володимира Миколайовича під час літературного вечора, присвяченого його творчості. Це був захід, який змусив серце тремтіти від палітри різних почуттів та емоцій: від захоплення незламністю нашого народу і країни до смутку усвідомлення того, у які відтінки пофарбувала війна наше життя та поезію. Збірка Володимира Миколайовича – це глибокий роздум, поділений на три смислові світи, кожен з яких пропонує власну філософію буття. У розділі «Війна ввірвалася бомбами і страхом» автор дає нам змогу побачити тему національної драми, світу, в якому ми зараз живемо. Вірш, що починається рядками: «Дощі не йдуть. Вже їх ніхто не кличе...», передає відчуття неминучості та гіркого смирення. На тлі мирного європейського достатку, який «заливається дощами», Україна переживає спустошливу посуху. Дощі – це очищення від болю та смутку, які давно вже не йдуть, адже їх замінили «чорні плями» війни. Це не просто опис бойових дій, це глибоке осмислення того, як злочинно порушується справжній плін життя. Розділ «І зорі пахнуть травами вночі» – це більш ліричний і менш напружений розділ. Тут мені найбільш запам'ятався вірш, який починається зі слів «За літами знову засвітилися Первоцвіти пристрасті забав...». Читаючи його, нібито відчуваєш щось легке і тепле, схоже на щастя. Це філософія повернення почуттів і глибини емоцій, як невичерпне джерело натхнення, що дозволяє «зеленоокій зорі» сходити у віршах, незважаючи на темряву світу. Вірші розділу «Яблуневий вальс»

зачепили мене найбільше, викликавши глибоке відлуння. «Печаль, як квіти: темні і бордові, Овіяла букет минутих втрат...» – це дуже сильне речення з глибоким сенсом, яке розкриває філософію неминучого часу та пам'яті. Печаль не знищує буття, воно стає тяжким, мармуровим, тобто вічним елементом, який іде за нами крізь роки. Це прийняття болю як невід'ємної частини нашого досвіду. Захід був дуже яскравим! Розпочалося все з розповіді про біографію Володимира Миколайовича, у якій йшлося про його громадянську позицію та життєвий шлях, що дозволило краще зрозуміти його творчість. Дуже вразили виступи заслужених та народних артистів України, які своїм майстерним виконанням пісень на слова Володимира Миколайовича додали вечору палкого емоційного забарвлення. Окреме місце посіли виступи учнів ліцею різних класів, що засвідчило відданість ліцею та щирої зацікавленості у творчості Володимира Миколайовича. Зокрема, у цьому заході взяв участь і наш 10-Д клас, представивши ліричну хореографічну композицію. Моя особиста участь дозволила мені відчути ритм і сенс поетичного слова не лише через слух, але й через рух і тіло. Цей момент став для мене емоційною вершиною вечора. Незважаючи на відчуття спустошення від війни, коли місто ще оговтується від нічного обстрілу, у затишній залі ліцею панувала атмосфера тепла, стійкості та надії. Цей вечір викликав у мене непохитну віру у силу українського народу, який продовжує жити і творити.

Вероніка Пасінчук, учениця 10-Д класу

ДІТИ УКРАЇНИ – ЗАХИСНИКАМ БАТЬКІВЩИНИ

У Козацькому ліцеї до Дня захисників і захисниць України відбулась зустріч з ветеранами та учасниками бойових дій російсько-української війни Національної гвардії України

Полковник запасу, заслужений працівник культури України Георгій Даценко розпочав свій виступ з важливості вшановувати захисників і захисниць Вітчизни особливо у дні боротьби з ворогами. Він нагородив активних учасників конкурсу дитячого малюнка «Захисникам Батьківщини – діти України», організованого Асоціацією «Ветерани НГУ» дипломами, подяками та пам'ятними подарунками, передав до бібліотеки книгу «Родинна справа Вітчизни спокій берегти». До привітань долучився генерал-майор у відставці Василь Молдавчук, який побажав переможцям конкурсу нових творчих успіхів та високих знань:

– У день свята захисників і захисниць України хочу звернутися до всіх присутніх з такими словами: рівно тиждень назад я піднявся на найвищу вершину Карпат – Говерлу, де майорить прапор нашої країни і прапор Національної гвардії України. З вершини гори видно прекрасні краєвиди нашої Батьківщини, яку потрібно захищати. На жаль, на долю українського народу випала дуже важка місія – боронити нашу державу від ворога на передовій, на фронті, місія, яка є священною. Велика подяка Збройним силам, які дають вам можливість навчатися. Від імені ветеранів я вам бажаю, щоб наступив мир, і ми могли жити і творити у повну силу.

Старший лейтенант, учасник бойових дій, начальник служби гуманітарної підготовки та військового вишколу Сергій Семенченко розповів учням наскільки важливо знати історію своєї країни.

– Пане директоре, шановні колеги, панове офіцери, дякую за запрошення напередодні великого свята Дня захисників і захисниць України. Не хотілося б говорити про бойові дії, а в першу чергу вітати козацький ліцей зі святом, бо це і ваше свято. Особливо приємно, коли йдеш коридорами і на тебе дивляться з портретів гетьмани, козацькі ватажки. Ми повинні з вами пам'ятати, що ці люди внесли великий вклад у розвиток тогочасної нашої держави – Гетьманщини. Багато з цих людей відомі і в Європі, як наприклад, Пилип Орлик, який один з перших написав Конституцію на теренах тогочасної Європи, або Петро Сагайдачний, який рятував тогочасну Європу з козацькими ватажками. Бо саме на їх подвигах ми формуємо національну пам'ять, хоча до сьогодні у багатьох цих достойників ми не знаємо, де їх могили. Чому це так? Тому, що ми не мали своєї держави, і не змогли ховати своїх національних героїв. Адже московія прагнула стерти національну пам'ять.

Наше головне завдання – захищати нашу незалежну, соборну державу. Велика шана і дяка хлопцям, які сьогодні на передовій і захищають наш спокій в такий важкий час. Віримо у перемогу над

ворогом, у Збройні сили України, бо козацький дух не зламати і не поневолити.

Ліцеїсти до заходу підготували вітальні художні номери і з гордістю запевнили гостей, що бути поряд з воїнами і ветеранами НГУ-це велика честь для молоді, адже завдяки таким патріотам Україна бореться, не здається і обов'язково переможе.

ЗСУ – це наша надія і сила. Вітаємо усіх захисників і захисниць зі святом! Повертайтеся живими і з перемогою!

Володимир Гнатюк, директор ліцею

УКРАЇНА – БІЛЬШЕ НІЖ БАТЬКІВЩИНА: ЦІННОСТІ, ЯКІ НАС ЄДНАЮТЬ

8 жовтня у нашому ліцеї відбулася посвята в козачата, перетворивши звичайний навчальний день на справжнє свято української традиції та духу.

Відшуміла козаччина, стали історією її славні походи, славні бої, але підрастають гідні нащадки козаків. Посвята в козачата – це патріотичне свято, яке виховує у дітей почуття гідності, честі та любові до Батьківщини, знайомлячи їх з історією, традиціями та побутом українського козацтва. Захід вражає урочистими моментами з присягою, козацькими конкурсами та змаганнями. В ході свята ліцеїсти показали свої знання про життя козаків, їх побут, традиції, правила, улюблені заняття. Проте найурочистіший момент заходу – присяга. П'ятикласники пообіцяли гарно навчатися і поважати історію та традиції українського народу, розвиватися розумово, фізично, морально, щоб відповідати новому статусу козачат. Для всіх присутніх була підготовлена яскрава концертна програма, яка мала розважити не тільки гостей, але й самих

учасників. На сцені діти кружляли у яскравих танцях, звучали пісні та вірші про Україну та козаків. Діти запам'ятають цей день як особливий для них. Адже вони змогли відчутти причетність до великої історії нашого народу, до потужності і міцності славного українського козацтва. Такі заходи, без сумніву, виховують у дітей почуття гідності, честі та любові до Батьківщини. Цей досвід допомагає нам зберігати історичну пам'ять про героїчне минуле нашої нації та віддати належне сучасним героям-захисникам. Отже, поки ми пам'ятатимемо своє минуле, шануватимемо українські традиції та прищеплюватимемо українські цінності нашим дітям, поки буде битися серце незалежної України!

*Олена Марухненко,
класний керівник 5-А класу,
козацького загону імені Пилипа Орлика*

Посвята в козачата залишила надзвичайно приємні враження! Діти з гордістю, усмішками та блиском в очах виступили на святі і показали справжній козацький дух та талановитість. Атмосфера була неймовірно тепла, дружня та патріотична. Організатори підготували цікавий концерт,

емоційні і патріотичні номери, що допомогло кожному відчути себе частинкою ліцею. Здавна Покрова була козацьким святом, оскільки козаки вважали Богородицю своєю небесною покровителькою, яка захищає воїнів. Тому це було надзвичайно символічно та значуще. Свято наповнило серця гордістю за

нашу історію та Україну. Щира шана класному керівнику Олені Іванівні і дітям за чудове свято, яке подарувало море емоцій, радості й натхнення! Хай козацький дух живе в серцях наших дітей завжди!

*Яніна Іляшова,
мама учениці 5-А класу*

Дуже щире, зворушливе та патріотичне свято! Це вже друга “Посвята в козачата”, на якій ми побували – перша була ще у старшій доньки, яка зараз уже навчається в 10-му класі. Такі події залишають теплі спогади на все життя: і для дітей, і для батьків. Щиро дякуємо всім, хто долучився до створення цього свята! Пишаємося нашими маленькими козаками! Пишаємось нашим Козацьким ліцеєм!

*Ірина Манжелій,
мама учня 5-А класу*

Для нас, п'ятикласників, посвята стала незабутньою подією у житті. Ми з однокласниками старанно готувалися до виступу. Багато тренувалися, співали, танцювали, розповідали вірші, дізнавалися про козаків. Але все рівно хвилювалися, адже виступ був відповідальним і в залі було багато глядачів. Мені сподобалося, що всі ми були в красивому національному вбранні і підтримували один одного під час виступу. А коли нам вручили козацькі посвідчення – я відчув неймовірну гордість і відповідальність бути справжнім козаком. Дякую вчителям за підготовку і організацію чудового свята! Це було незабутньо!

*Тарас Денисенко,
учень 5-А класу*

8 жовтня у нашому ліцеї відбулося велике патріотичне свято. Ми ретельно і наполегливо готувалися до нього. На заході дзвінкоголосо виконували українські пісні, танцювали та складали урочисту присягу, обіцяючи бути сміливими, дружніми і любити нашу Батьківщину. В цей день ми відчували себе щасливими. Це свято нагадало нам, як важливо любити Україну і бути її гідними дітьми.

*Софія Пошук,
учениця 5-Б класу*

НАЙОЧІКУВАНІШЕ ТА НАЙЛЮБЛЕНІШЕ СВЯТО

Традиційно у жовтні в нашому ліцеї відбувається одне з найочікуваніших і найлюбленіших свят – «Посвята в козачата». Цей узвичаєний захід, що об'єднує учнів, батьків і вчителів, дає можливість усім зануритися в атмосферу української культури та козацької спадщини. Ось і цього року підготовка до свята почалася за кілька тижнів до його проведення. Учні 5-Б класу із захопленням вивчали вірші про видатних козаків, зокрема, про легендарного Кармелюка. Адже саме ім'я цього народного месника, що безстрашно боронив знедолених та скривджених (через що до його образу прив'язалися епітети «український Робін Гуд» та «останній гайдамака») носить наш козацький загін. Однією з найцікавіших частин підготовки став танок «Соловей». Наші творчі матусі щиро допомагали у створенні хореографії, і завдяки

їх підтримці і допомозі танець став яскравою частиною святкового дійства. А з хлопцями-козачатами ми підготували руханку, що додала енергії та веселощів під час виступу. 5-Б зумів не лише продемонструвати свої таланти, а й об'єднатися як справжня команда. Атмосфера свята була теплою і дружньою, а гордість за козацьке минуле надихала всіх присутніх. Ми впевнені, що посвята в козачата стала чудовою можливістю зміцнювати наші традиції та об'єднувати покоління. Спільна праця і єдність дозволяють нам не лише вшановувати минуле, а й створювати яскраве майбутнє.

*Алла Рудкова,
класний керівник 5-Б класу,
козацького загону імені
Устима Кармелюка*

Від імені нашої сім'ї хочу висловити щиро вдячність усьому колективу ліцею за відмінну організацію свята «Посвята в козачата», що відбулося 8 жовтня 2025р. Для нашої сім'ї це не перше свято, бо старша дитина також навчається в цьому чудовому навчальному закладі. Кожен раз свято присвяти є наймовірним, сповненим теплої та святкової атмосфери. Це щирі

емоції, почуття національної гордості, поваги та любові до Батьківщини. Наші талановиті дітки дуже старанно готувались і виступи вийшли просто феєричними! Ми побачили чудові вишиванки, постановки народного танцю, вірші, патріотичні пісні – все це і створило по-справжньому патріотичне дійство! Наша сім'я Яремчуків щиро вдячна всім, хто був причет-

ним до нього. Ви вкладаєте в наших дітей серце і душу! Завдяки вам свято вийшло по-справжньому яскравим і незабутнім! Особлива подяка за щирість, чуйність і творчий підхід до наших діточок нашому творчому, небайдужому класному керівнику Рудковій Аллі Анатоліївні!

**Батьки Анастасії Яремчук,
учениці 5-Б класу**

Я дуже рада, що вступила до Козацького ліцею №283. Для мене – це добрий знак, бо в моїй родині був справжній запорізький козак по маминій лінії, чим я дуже пишаюся! Дідусь Борис розповідав мені, що прапрадід Леонід Юхимович, будучи ще дитиною, бачив на власні очі купчу на землю нашого пращура-козака в Черкаській губернії, у поселенні Городище, якраз із тих часів, коли цариця Катерина розігнала Січ, і козаки шукали місця, де можна оселитися і обробляти землю.

Прадідусь Леонід також пам'ятав гарно оздоблену криву турецьку шаблю, яку наш предок здобув в бою. На жаль, моєму дідусеві й нам не судилося бачити цих пам'ятних речей роду, бо в 1937 році був репресований мій прапрадід Юхим Йосипович. Усі цінні папери, старовинні речі, зокрема, купча на землю і турецька шабля були відібрані представниками радянської влади. Тому вступ саме до Козацького ліцею для мене є символом того, що пам'ять мого роду про козацтво, силу козацького духу, розум, кмітливість, вправність і любов до України оживає в сьогоденні дні, і естафета поколінь продовжує тривати попри всі негаразди, які переживала і переживає Україна та її люди. В жовтні в ліцеї відбувається особливе свято – «Посвята у козачата». На ньому всі п'ятикласники виступають, танцюють, співають і розповідають вірші. Цього року посвята відбулась 8 жовтня. До виступу ми старанно тренувалися, вчилися співпрацювати та розуміти один одного. Це добре гуртує усіх. На заході я грала на саксофоні українську народну пісню «Дощик» в обробці Миколи Лисенка. Наш клас танцював і співав, всі розповідали по черзі вірші. Глядачі – учні, батьки та вчителі на чолі з головним отаманом нашого ліцею Гнатюком Володимиром Миколайовичем – тепло нас підтримували оплесками. Особливо приємно було бачити усмішку нашої класної керівниці Рудкової

Алли Анатоліївни, яка весь час підбадьорювала нас і щиро раділа нашим успіхам. Після виступу козацька старшина разом з класними керівниками вручила нам посвідчення, що ми всі козачата і повинні дотримуватися правил, як усі козаки і козачки: гарно вчитися, дружити і підтримувати один одного. Перед нашим класом виступав А клас, а після нас В, Г і Д класи. Всім дітям дуже личило народне вбрання, у кожного класу свої оригінальні строї. Зараз наше завдання – добре вчитися, щоб у майбутньому зміцнювати нашу державу. Ця подія – пам'ять на все життя!

*Анастасія Рекеда,
учениця 5-Б класу*

Кожного року у нашому ліцеї відбувається особливе й урочисте свято «Посвята у козачата». Це подія, яку з нетерпінням чекають усі учні 5-их класів. Нині і моя донька, Софія, учениця 5-Б класу стала частиною цієї традиції. А для мене, як випускниці цього закладу у 2008 році (на той час ще Гімназії №283), це було особливо зворушливо. Проходячи рідними коридорами, я ніби повернулася у дитинство – ті самі стіни, усмішки вчителів і атмосфера щирості, тепла та любові до України. Приємно бачити, що традиції живуть і передаються новим поколінням учнів і розумієш – час минає, а дух нашої гімназії залишається незмінним. Посвята у козачата стала справжнім святом радості, пісень і танців. Учні виконували українські пісні, розповідали вірші і вправно

танцювали. Спостерігаючи, як діти з гордістю складають присягу козачат, я відчувала гордість і за них, і за рідний навчальний заклад. Такі події виховують у дітях повагу до історії, до рідної землі та продовжують дух справжнього козацтва. Сьогодні, коли наша країна переживає важкі часи війни, таке дійство сприймається по-особливному. У маленьких козачатах ми бачимо майбутнє України – сильне, сміливе, з відкритими серцями. І віримо, що саме вони збережуть нашу свободу, нашу мову й нашу любов до рідної землі. Бо козацький дух живий у кожній українській дитині.

*Вікторія Пошук,
мама учениці 5-Б класу,
випускниці Гімназії №283 2008 року*

КРОК У ГІДНІСТЬ

8 жовтня 2025 року для учнів 5-х класів Козацького ліцею став днем, який вони запам'ятають назавжди. Посвята в козачата – це той момент, коли діти раптом дорослішають. Це крок у історію, у традицію, у внутрішню гідність, яку можна лише відчувати. Вони стояли рівно, ще трохи збентежені, але вже з тим вогником у погляді, який не сплутаєш

ні з чим. Вогник гордості. І, можливо, ще краплина хвилювання – бо крок у нове завжди трохи лякає. Але наші діти зробили цей крок. Самі. Моя дочка Єлизавета одна з тих, хто став козацькою. Коли вона промовляла слова присяги, у її очах було щось нове. Не вивчене – прожите. Під час урочистого заходу звучали українські пісні, лунали обіцянки бути

гідними синами і доньками свого народу, берегти добро, правду і справедливість. Батьки стояли поруч і дивилися, як їхні діти приймають присягу. Хтось стримував сльози, хтось усміхався. Кожен бачив перед собою нове покоління – сильне, відважне, щире.

*Галина Сеногонова,
мама учениці 5-Б класу*

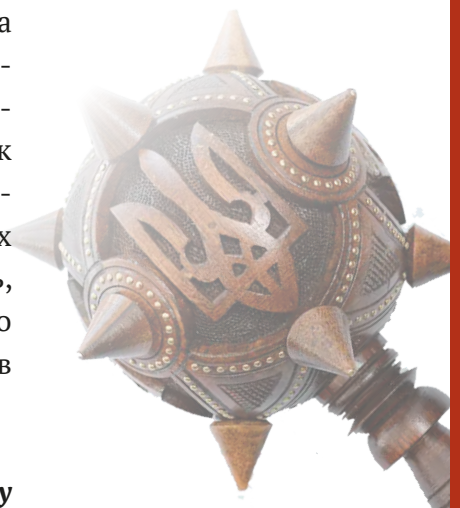
ПОСВЯТА ОЧИМА ДІТЕЙ

Я рада, що навчаюся саме в 5-Б класі Козацького ліцею. Наш клас дружний і творчий, а класний керівник Алла Анатоліївна, добра й турботлива. Вона допомогла нам адаптуватися у закладі та підготувала до важливої події посвяти в козачата. Перед святом ми дізналися про Дніпровську Січ і про наш загін, який носить ім'я Устима Кармелюка – народного героя, якого називають українським Робін Гудом. Його приклад надихає нас бути справедливими, чесними й відважними. Свято пройшло урочисто й весело.

Ніка Костюк, учениця 5-Б класу

Я дуже багато чула про посвяту козачат і мені було надзвичайно цікаво прожити та відчувати всі емоції від цього заходу. Ми усім класом дуже старанно готувалися до патріотичного свята, а допомагали нам класний керівник Алла Анатоліївна та мами однокласниць. Цей виступ був першим для нас у козацькому ліцеї. Ми поринули у світ козацького духу, завзяття й сміливості. На наших обличчях сяяли посмішки, в очах блищав вогник щастя. Ми відчували єдність, дружбу, бажання бути сміливими, чесними й справедливими – такими, якими були козаки. Ми з усіх сил намагалися передати через наші пісні та танці хоробрість, мужність, гідність та сміливість наших предків. Я дуже рада, що стала частинкою нашого козацького ліцею. Посвята залишила в серці тепло і натхнення.

Олександра Миронченко, учениця 5-Б класу

1 вересня 2025 року я став учнем Козацького ліцею. Місяць навчання промайнув дуже швидко. Ще з першого тижня навчання ми разом з моїм 5-Б та класним керівником Рудковою Аллою Анатоліївною почали готуватися до посвяти в козачата. Вивчали вірші, пісні, танок, обирали одяг. Кожного дня у нас були репетиції, тренування та бажання, щоб найкраще виступити і показати себе гідними славних предків. Адже наш ліцей – це місце, де панує козацька незламність, любов, доб

рота та патріотизм до України. Нарешті настав цей день, якого ми всі так чекали. Саме 8 жовтня у святковому залі нас гучними оплесками зустріли батьки та рідні. Наш 5-Б клас вийшов на сцену в красиво-му святковому національно-козацькому одязі. Розпочали ми свято

дзвінкоголосою піснею та запальним танцем. Атмосфера була святкова та патріотична, усі відчували гордість за те, що ми – нащадки славних козаків. Звичайно, обов'язково згадали і про сучасних героїв-титанів – сильних, вірних, відданих захисників і захисниць нашої неньки-України. Справжні українці міцні духом та вірою. Знаємо, що добро завжди перемагає зло, а світло – темряву. І ми, учні 5-Б класу, свято віримо і чекаємо нашої перемоги. По завершенню свята кожен з нас отримав козацьке посвідчення та пообіцяв бути гідним учнем та громадянином нашої держави.

*Тимофій Сергійчук,
учень 5-Б класу*

**ЗАХОДИ, ЯКІ
РОБЛЯТЬ НАС**

СИЛЬНІШИМИ

Посвята в козачата стала однією з найочікуваніших подій. Діти з великим натхненням і нетерпінням готувалися до цієї урочистої миті: вивчали пісні, вірші, сценки й танці. Кожен хотів показати, що гідний звання козачати – відважного, щирого, вірного Україні. Свято стало справжнім вінцем українського духу, єдності й творчості наших учнів. З перших хвилин захід наповнився патріотичними мотивами, гордістю за козацьке минуле й вірою в щасливе майбутнє України. Зворушливо та урочисто пролунала пісня «Козацькому роду нема переводу» – вона стала гімном мужності, сили та непереможності українських воїнів. Учні співали з такою щирістю, що кожен у залі відчув, як гордість за свій народ переповнює серце. Не менш яскраво прозвучала пісня «Перлина – Україна», яка ніби об'єднала всіх у любові до Батьківщини. Її мелодія і слова нагадали, що Україна – це наш дім, наша святиня, наша спільна мрія. Хлопці з

великою віддачею розіграли сценку про козаків, передаючи дух побратимства, звитяги й вірності рідній землі. Їхній танець, сповнений сили й відваги, став справжнім символом молодечої енергії та патріотизму. Ніжністю й грацією захопив танець дівчат «Туман танцює по землі». Дівчата з прапорами та вінками створили поетичний образ України – квітучої, мирної, гармонійної. Їхній танець – це символ єдності, краси та віри у світле майбутнє нашої держави. Вірш «Ти думаєш, я впала на коліна...» прозвучав як клятва незламності українського народу. У цей момент у залі панувала тиша – настільки глибокими були емоції. Свято залишило по собі яскраві враження, надихнуло дітей бути гідними нащадками козаків, любити Україну серцем і справами.

*Наталія Гриненко,
класний керівник 5-В класу,
козацького загону імені Івана Виговського*

**ХТО НЕ ЗНАЄ
СВОГО МИНУЛОГО,
ТОЙ НЕ ВАРТИЙ
МАЙБУТНЬОГО**

Сучасна прописна істина кожного українця. Козацький ліцей – саме такий надійний оплот козацького духу. До посвяти в козачата наші діти, п'ятикласники, готувалися ще з вересня і чекали цього дня з великим нетерпінням. Так, у середу, 8 жовтня у рамках діяльності Всеукраїнської громадської козацької

дитячої організації «Дніпровська Січ» пройшло традиційне свято «Посвята в козачата». Урочисте дійство в школі проходить напередодні або після величного свята Покрови Пресвятої Богородиці. Саме Пресвята Богородиця завжди була, є і буде охоронцем усіх козаків, а нині і сучасних українських патріотів – захисників та захисниць нашої незламної України. Ми, як батьки, були присутні на цьому феєричному святі. Вже протягом багатьох років «Посвята в козачата» є однією з найяскравіших сторінок ліцею. На славних прикладах патріотизму Богдана Хмельницького, Івана Богуна, Івана Мазепи у підростаючого покоління виховується почуття національної самоповаги, любові до рідного краю. У святковому залі зібралися батьки, бабусі, дідусі, вчителі та козацька старшина. Майбутні козачата на сцені продемонстрували злагодженість, дружбу та підтримку. Марш та похідна пісня, вірші та прислів'я, танок, костюми – все це стало запорукою успішного виступу нашого загону. Усі глядачі поринули у неймовірну історію козацького руху і побачили, що наші діти ґрунтовно ознайомились з життям козаків, їх побутом та звичаями, що панували

на Запорізькій Січі. Показавши свої вміння, п'ятикласники були визнані гідними носити ім'я «Козак»! На завершення свята козачата дали обітницю дотримуватись заповідей предків, берегти здобуте у важкій боротьбі і стати справжніми патріотами своєї держави. Всім п'ятикласникам, новообраним козачатам та козачкам, були вручені посвідчення про те, що вони прийняті до лав Всеукраїнської громадської козацької дитячої організації «Дніпровська Січ». Такі заходи, безсумнівно виховують у підростаючого покоління почуття гідності, честі та любові до Батьківщини. Впевнена, що малеча запам'ятає цей особливий день, адже вони змогли відчувати причетність до великої історії нашого народу, до потужності і міцності славного українського козацтва. Я, як мама учня 5-В класу, висловлюю щире подяку всьому педагогічному колективу Козацького ліцею та Наталії Валеріївні за неймовірну роботу з нашими дітьми, що об'єднала їх, створила дружні стосунки та заклала паростки на підтримку один одного.

*Анна Бойко,
мама учня 5-В класу*

ПОСВЯТА НА ПОКРОВУ

Посвята в козачата – це традиційна українська обрядовість, яка відбувається у Козацькому ліцеї щороку. В цьому році я став учнем славетного закладу – ліцею № 283. А 8 жовтня 2025 року взяв участь у посвяті в козачата. Ми присягли на вірність ідеалам козацтва. Про козацький рід складено безліч творів, написано багато книжок і створені фільми, співається про них і в нашій урочистій державній пісні – Гімні України. Тож, козак в українській культурі – звитязний воїн, озброєний захисник Батьківщини. Пишаюся тим, що я тепер теж є членом великої патріотичної дитячої організації «Дніпровська Січ».

*Богдан Бойко,
учень 5-В класу*

В одному величому, незламному і могутньому місті-герої Київ є не менш славетний масив Тросщина, в якому і розташований ліцей № 283, який є втіленням козацького духу наших предків. Козацький ліцей кожного року проводить особливо грандіозне дійство «Посвята в

козачата», у якому беруть участь юні вихованці, які своїми виступами передають всю міць і велич нашого народу. Цього року свято набуло особливого патріотичного значення, адже наші діти незважаючи на всі виклики війни, змогли створити атмосферу єдності, незламності, вірності,

через танці та пісні передати дух і настрій українців. Щира вдячність нашій класній керівниці Наталії Валеріївни, яка за такий короткий час змогла об'єднати дітей в єдину родину.

*Анастасія Сербук,
мама учня 5-В класу*

СВЯТО МУЖНОСТІ, ЄДНОСТІ ТА ЛЮБОВІ ДО БАТЬКІВЩИНИ

8 жовтня 2025 року в ліцеї відбулося одне з найочікуваніших і найурочистіших свят – «Посвята в козачата». Цей день став справжнім символом шани до українських традицій, історії та духовних цінностей нашого народу. Особливо зворушливим був виступ учнів 5-В класу: дівчатка у ніжних світло-сірих спідничках і вишиванках з зеленими віночками виконали танець з національними прапорами, а хлопці у білих вишиванках, підперезані смарагдовими крайками, продемонстрували в танку з шаблями справжній козацький дух. Яскраві вінки, синьо-жовті стрічки та усміхнені обличчя дітей створили на сцені неповторну атмосферу радості й гордості за свою країну. Це свято стало не лише важливим моментом у житті ліцеїстів, а й нагадуванням, що кожне покоління українців береже у серці козацьку відвагу, щирість і любов до рідної землі. «Посвята в козачата» – це подія, яку неможливо забути. Вона об'єднала дітей, батьків

і вчителів, наповнюючи шкільне життя теплом, патріотизмом і спільною вірою в Перемогу України над ворогом. Віримо, що цей день скоро настане! Від імені батьків – щира подяка педагогічному колективу ліцею за допомогу в організації цього святкового дійства, за турботу, патріотичне виховання дітей і за те, що плекають у наших дітях справжніх маленьких козаків і козачок!

Батьки учня 5-В класу Агакія Давида

НАЦІОНАЛЬНА ІДЕНТИЧНІСТЬ: ЧОМУ ВАЖЛИВО ЗНАТИ СВОЄ КОРИННЯ

Вже вкотре наш Козацький ліцей вчить най-молодших ліцеїстів плекати свої традиції та об'єднує їх у козацькі загони! Знову після золотої Покрови-матінки з вуст дітей пролунали гасла, обітниці, молитви. Вони – цвіт нації! Вони – майбутнє України! Радіють, співають, бавляться, танцюють.... живуть! Щирі посмішки захоплення прадавньою історією Батьківщини.... та щемливі сльози усвідомлення її сьогодення. Як класний керівник 5-Г класу, а тепер і душа нового загону ім. Петра Калнишевського, сприйняла це свято як власну посвяту, власне хрещення у велике спільне майбутнє з, відтепер, моїми дітьми.

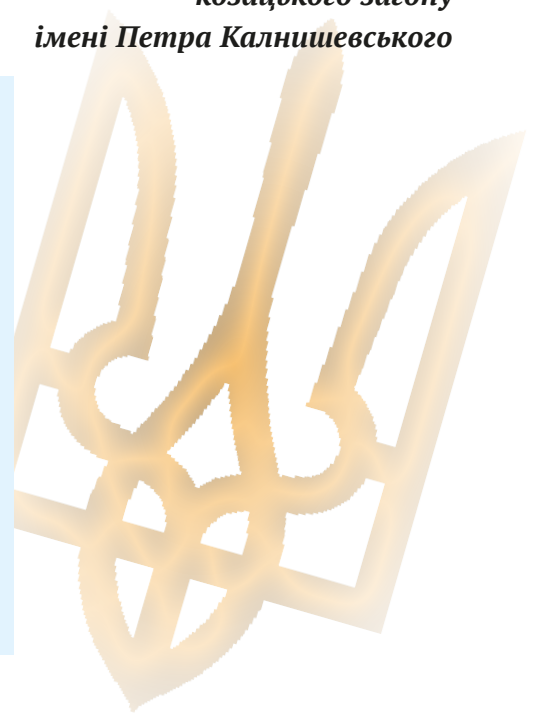
Я вперше у житті стала наставником для учнів, так само як вони – вперше вийшли на велику сцену, гордо заявивши про себе на весь ліцей. Та найголовніше, нагадали усім: Хто ми є – українці! Що є нашою зброєю – мова та вишиванка! Кому ми віддаємо шану – нашим захисникам і захисницям! За що ми боремося – за Україну! Тож, у добру путь, рідні! Слава Україні! Героям Слава!

*Вікторія Паукова,
класний керівник 5-Г класу,
козацького загону
імені Петра Калнишевського*

До свята Покрови в нашому ліцеї відбувся важливий захід – «Посвята в козачата», до якого я та мої однокласники старанно готувались. Так як ми новенькі в школі, підготовка до свята нам допомогла подружитись і роззнайомитись. Захід важливий тим, що має великий посыл любові до своєї Батьківщини і розвиває це почут-

тя від покоління до покоління. Ми вшановували пам'ять загиблих воїнів-героїв. Також це була гарна нагода проявити свої вміння та таланти. Мені дуже сподобався захід, було хвилююче та весело. Усі діти дуже талановиті та розумні.

*Марія Ткаченко,
учениця 5-Г класу*

Відвідавши захід «Посвята в козачата», була приємно вражена урочистою, радісною, і в той же час, сімейною атмосферою. Теплі слова директора ліцею та його заступника з виховної роботи були дуже важливими для дітей, для підтримки їх духу, віри в себе, в майбутні успіхи та досяг-

нення. Рівень патріотизму на святі просто зашкалював. Не можливо було стримати сліз радості та гордості за наших дітей. Щирі дитячі голоси у піснях та віршах передавали безмежну любов до України, її історії, а також віру в перемогу та щасливе майбутнє. Дякуємо організаторам свята, педагогічно-

му колективу, адміністрації ліцею та «козачатам» за незабутні емоції, які були як промінчик сонця у такі тяжкі для нас всіх часи. Це свято залишить приємний слід у серцях і дітей, і дорослих на багато-багато років.

*Ірина Суценко,
мама учня 5-Г класу*

Вже який рік поспіль, раніше гімназія, тепер вже козацький ліцей дарує нам своє осіннє свято – Посвяту в козачата! Плекати традиції свого навчального закладу, передавати цінності є дуже важливою складовою виховання національного патріотичного духу у дітей, особливо в цей непростий час для України. Чудово підібрані українські образи, чітка організація та залученість дітей у процес дають відмінні результати – дивовижні виступи учнів на сцені. Посвята в козачата – це про позитивні емоції та відчуття того, що учні йдуть правильним шляхом. Такі заходи згуртовують, надихають. І тепер, коли вже репетиції та хвилювання залишилися позаду, можна сказати, що свято знову вдалося. Велика подяка усім, хто брав участь у підготовці дітей до дійства. А що далі? А далі – тримайте стрій «КОЗАЧАТА». Нам всім перемоги та миру!

*Олександр Тригуб,
тато учениці 5-Г класу*

Свято, до якого ми так ретельно готувалися, минуло. Це було дуже цікаво і захоплююче. Щороку учні 5 класів нашого ліцею з нетерпінням чекають на цю подію. Готують вірші, пісні, танці, сценки, в яких прославляють нашу країну, її традиції та звичаї. Ось і ми 8 жовтня 2025 року стали козачатами. Це горде звання для мене бавиться як мужність, чесність та відважність. З юних років всі ми усвідомлюємо, що повинні любити, боронити і берегти нашу Україну-неньку. Також важливим моральним моментом є вшанування пам'яті всіх українців, які віддали своє життя за волю і свободу нашої Батьківщини. Під час нашого виступу ми їх згадали. Мої емоції під час виступу були радісними і, водночас, сумними. Радісно було від атмосфери свята, а сумно від того, що воно минуло.

*Іван Андросович,
учень 5-Г класу*

Посвята в козачата виявилась чарівною пригодою! Для нас, батьків і глядачів, – справжнє театральне шоу, для діток – вперше спробувати себе на сцені ліцею, демонструючи свої таланти. Наталія Степанівна вправний режисер диво-гурту «5-Д»! Вірю – найкраще лише попереду! Тож з Богом і світлою вірою в перемогу крокуємо і надалі дружньою родиною!

*Мама Платона Філатова,
учня 5-Д класу*

У Козацькому ліцеї відбулася урочиста та зворушлива подія – посвята учнів 5-Д класу в козачата. Це свято мужності, честі, патріотизму й любові до рідної землі об'єднало дітей, педагогів і батьків у спільному прагненні зберігати й примножувати козацькі традиції. Наші дітки з гордістю пройшли всі випробування, продемонструва-

ли спритність, винахідливість і справжній козацький дух. Найурочистішим моментом стала мить складання козацької обітниці – хвилююча, щира й пам'ятна для кожного учасника. Захід подарував безліч позитивних емоцій, об'єднав дітей навколо спільних цінностей і нагадав усім присутнім про значення козацької звитяги в історії нашого

народу. Щира подяка педагогічному колективу за прекрасну організацію, творчий підхід та виховання справжніх патріотів України! Нехай козачата ростуть сильними, добрими, сміливими й гідними продовжувачами славних традицій українського козацтва!

*Олена та Сергій Калашнік,
батьки учня 5-Д класу*

8 жовтня для мене був особливий день – я став козаком! Посвята в Козацькому ліцеї була цікавою, веселою й дуже хвилюючою. Ми співали, танцювали та складали козацьку присягу. Я пишаюся, що тепер належу до козацької родини. Бути козаком – це значить бути сміливим, чесним і любити Україну!

*Ігор Калашнік,
учень 5-Д класу*

Свято було дуже класним: веселим і патріотичним! Ми співали і танцювали, дізналися більше про козаків і їхні традиції. Було приємно відчутися частиною козацької родини. Дякую вчителям за гарне свято!

*Давід Олійник,
учень 5-Д класу*

Посвята в козачата в ліцеї – це завжди неповторне патріотичне дійство. Знаю це з досвіду, оскільки юнь родини закінчувала у різні періоди цей чудовий навчальний заклад. Цього року ми вболівали за успішний виступ 5-Д класу. Яскравий національний одяг, насичена програма, у якій поєднано і славне минуле, і героїчне сучасне, творчі ігри, патріотичні вокально-хореографічні композиції, талановиті діти – все це просто вражало. У нелегкий час боротьби з ворогом такі заходи об'єднують, надихають і спонукають бути сильними та мотивованими вистояти, виграти, перемогти.

*Оксана Денисова,
мама учениці 5-Д класу*

УКРАЇНСЬКИЙ ХАРАКТЕР: СТІЙКІСТЬ, ГІДНІСТЬ, СВОБОДА

Посвята в козачата – це не лише важлива подія в житті класу, а й ключовий етап формування українського характеру, патріотично налаштованої особистості.

Посвята в козачата – це не лише важлива подія в житті класу, а й ключовий етап формування українського характеру, патріотично налаштованої особистості. Під час дійства учні пізнали багато фактів з історії козацтва, поглибили свої знання козацьких традицій, звичаїв та обрядів, дізналися про козацькі символи та обереги. Ще під час підготовки до свята ліцеїсти через народну пісню долучились до глибин козацької духовності та моралі, проїнялися духом вільнолюбства та братерства, відчували козацьку міць та відвагу. Відтворюючи рухи народного танцю, майбутні козачата наповнилися енергією та завзятістю своїх предків. Діти дуже старанно читали вірші. Кожному було дуже цікаво дізнатися або поновити у своїй пам'яті деякі історичні моменти з життя козаків. Постійне спілкування з дітьми, відчуття їх емоційного стану і піднесення мимоволі вилилось у поетичні рядки:

*Це було чудове свято,
Відтепер ми – козачата!
Крізь шкільні наші роки*

*Будем з гордістю нести
Це звання – не просто слово,
Ми завжди будем готові
Всім прийти на допомогу*

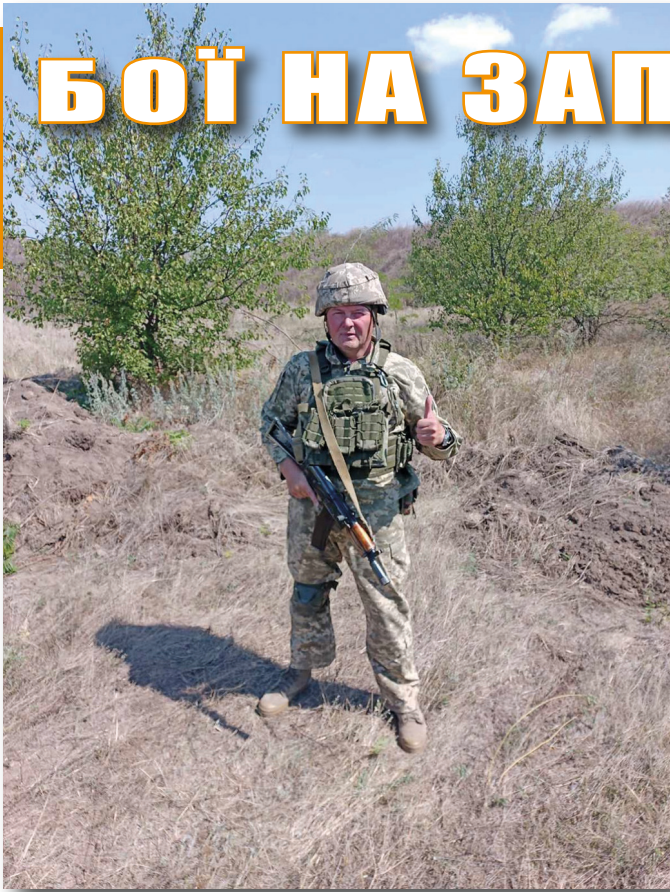
*Чи то перейти дорогу,
Чи то просто порадіти,
Підбадьорити, простити...
Мову будемо плекати,
Славний рід наш – шанувати.
Бо козацького ми роду
Діти сильного народу!*

Саме з такими оптимістичними настроями ми входимо у насичене бурхливе життя ліцею. Дякую за підтримку та ініціативність нашим рідним. Ми готові виправдати всі надії і сподівання. Кожен рішучий крок веде до перемоги і у нас все буде добре!

*Наталія Дейнека,
класний керівник 5-Д класу,
козацького загону імені Івана Підкови*

БОЇ НА ЗАПОРІЗЬКОМУ НАПРЯМКУ

«Ми стали прикриттям Запоріжжя. А місто нам допомагало, як велика родина»

*(Зі спогадів члена Наглядової ради
Всеукраїнської громадської козацької
дитячої організації «Дніпровська Січ»*

Валерія Константинова)

Військова частина, до якої у лютому 2021-го року мене прийняли на службу за контрактом – 32-й реактивний артилерійський полк морської піхоти ВМС ЗСУ, сформований у 2016 році. Рік тому, як окрема артилерійська бригада, наша військова частина увійшла до Корпусу морської піхоти Збройних сил України. Боездатність та оперативність війська найбільше залежить від батьків-командирів, від офіцерів та сержантів – їхня роль безсумнівна, плюс досвід, який здобувався постійною роботою: навчанням, тренуванням на полігонах Широкий Лан та Олешки. Вміння роботи на реактивних установках отримували не тільки контрактники, але й строковики, молодь 18-19-20-ти років. Тому, навіть маючи постійне оновлення особового складу, структура артилерійського полку зберігала високу боездатність. Люди знали, як реагувати на бойовий наказ та як його виконати. Наша емблема – дракон, і червоний вогонь із його пащі символізує реактивну артилерію. Гасло – «Благословенна міць». На 24 лютого 2022 року наш дивізіон був повністю споряджений та боездатний, тобто зненацька

нас ніхто не застав. 32-й реактивний артилерійський полк спочатку став за Мелітополем, звідки почав давати залпи по російських угрупованнях, які намагалися обійти місто з боку Бердянської дороги. Деякий час артилеристи тримали лінію оборони у районі села Любимівки під Токмаком, і звідти вели обстріл окупантів. Штаб полку на той час знаходився у селищі Кам'янському, що під Запоріжжям. А у Василівці на трасі біля посту ДАІ, відомої «літаючої тарілки», артилеристи зупинялися на заправку. Там був паливозаправник, який врятував наш головний старшина дивізіону. До нього під'їжджали наші реактивні установки, і після заправки знову поверталися до дислокації для обстрілів противника. Ось так це було наприкінці лютого 2022-го. Військові з боями підтягувалися до Запоріжжя протягом тижня, вимотуючи противника. Весною 2022-го наш реактивний дивізіон тримав ділянку фронту на лівому березі Дніпра від Василівки майже до Гуляйполя, де стояла моя батарея. Ще одна батарея нашого дивізіону стояла на правому березі Дніпра, звідки вони «давали прикурити» ворогові у тимчасово окупованій Чорнобаївці та російським підрозділам, розташованим на Херсонщині та на острові Зміїний. Звісно, що ворог знав, що ми є, та де ми є. Ми плани міняємо, ну і противник був вимушений змінювати свої. Рокіровка йшла постійна. Передислокувалися, маскувалися, щоб вони не могли нас накрити... Воля долі у тому, що військова частина з Одеси опинилася біля порогу мого рідного міста. Ми стали за ве-

ликим рахунком прикриттям Запоріжжя. А місто нам допомагало, як велика родина. До початку військової служби, займаючись дослідженням доби козацтва і проводячи пошукову роботу на території Запорізької області, неодноразово брав участь у наукових конференціях та співпра-

цював із Запорізькою обласною адміністрацією у заходах з військово-патріотичного виховання молоді. Відчував міцний зв'язок із своїм рідним краєм. Тому допомога міста та його мешканців на початку війни була такою важливою. Люди несли потрібні речі, вагому допомогу надала Запорізькі обласна рада та адміністрація, підтримували колеги-історики, місцева тероборона, друзі. Рідний дім – це рідний дім. І ми це дуже добре відчували. Слова «ні» чи «немає» ми взагалі не чули, нам допомагали із будь-якими потребами. Деякі речі і досі нам служать. Ми по трасах не їздили. Маскувалися, розосереджувалися. Ніхто не показував страху. Та ясно, що коли авіація та ракети над нами літали... в голову приходили різні думки. Головним було прикривати Запоріжжя та, словами поета Володимира Гнатюка, боронити "...святої землі козацької поріг". Ми знали, що ми можемо прикрити місто, і ми його прикривали, даючи відсіч ворогу.

*Валерій Константинов,
старший сержант 7-ї реактивної
артилерійської батареї 3-го реактивного
артилерійського дивізіону
32-ї окремої артилерійської бригади
Корпусу морської піхоти ЗСУ,
позивний «Джура»*

МРІЯ ПРО МИР

У Ліцеї 283 відбулася виховна година, присвячена Дню миру «Маленькі серця за великий мир», яку підготували учні 6-А та 7-В класів разом зі своїми керівниками Тетяною Миколаївною та Людмилою Олександрівною. Діти виконали зворушливі пісні «Вишивала мати вишиванку», «Нам потрібне мирне небо» та «Хочу миру», які стали символом любові до рідної землі та мрії про

щасливе майбутнє без війни. Хлопці представили танець про родину, у якому через рухи показали силу єдності та підтримки. Особливо вразило учнів та педагогів відео про захисника, який до кінця тривав свою позицію. Воно стало прикладом мужності й відваги, нагадало всім про ціну миру на нашій землі. Захід пройшов у

щирій атмосфері єдності, вдячності та патріотизму, об'єднавши дітей і дорослих навколо спільної мрії – жити в мирній і вільній Україні.

Пресцентр ліцею

БАБИН ЯР

ПАМ'ЯТЬ, ЩО МАЄ ГУРТУВАТИ

Бабин Яр – місцина в Києві, назва якої багато десятиліть змушує серця стискатись. Сьогодні це національний меморіал, де кожен може вшанувати пам'ять тих, чие життя обірвалося під час жахливих подій окупації Києва. Страшна війна, що тривала з 1939 року докотилася до Києва. Після більш як 70 днів героїчної оборони кияни опинилися під окупаційною владою. У вересні 1941 року Київ був захоплений нацистськими військами і окупанти поширили сюди свій «новий порядок». Айнзац-групи (загони зачистки) мали звільнити для німців столицю України від усіх, не тільки небезпечних і шкідливих, але і «зайвих» (на думку злочинного режиму) місцевих. Для знищення людей було обрано урочище Бабин Яр на околиці міста, яке вже було місцем масового поховання. В цій могилі тіла тисяч людей, що загинули 1932-1933 роках від голоду. Замордовані радянською владою голодом і поховані без найскромнішого пам'ятного знаку. Першими жертвами нацистів стали сімсот пацієнтів психіатричної лікарні. Разом з ними загинули і працівники, що відмовилися покинути своїх підопічних. А далі лік жертв буде йти на тисячі, десятки тисяч, сотні тисяч. Виміряти цифрами неможливо кількість людського горя, символом якого

є Бабин Яр. Бабин Яр – один із наймасштабніших символів Голокосту – знищення єврейського населення в роки Другої світової війни. Найбільша роль у збереженні історичної пам'яті, особливо в радянські часи, належить єврейській світовій громаді. Радянська влада підкреслювала подвиг «великого русского народу», а про жертви євреїв, циган, українців чи татар воліла не згадувати. Адже надто багато схожого було в політиці сталінській і гітлерівській. Від проголошення незалежності і до сьогодні наша держава активно співпрацює з історичними товариствами, благодійними організаціями, урядами інших країн по збереженню і розбудові меморіалу. Пам'ять про євреїв і ромів, українських націоналістів і радянських військовополонених, дорослих і дітей, що були знищені у Бабиному Яру, знаходить втілення у класичних пам'ятниках і високотехнологічних новітніх інсталяціях. Так на Алеї праведників (тих, хто наражаючи своє життя на небезпеку, рятував євреїв під час війни) звучить щемний го-

лос, що промовляє молитву. Алея Пам'яті промовляє до вас, розповідаючи факти біографії тих, чие життя обірвалося із звуками пострілів. А потім перед вами постає сріблясте «Дерево життя», яке є символом надії і сподівання в різних віруваннях. Єврейський семисвічник, український християнський хрест, мовчазні символи ромів звертаються до душі кожної людини. Надзвичайним підтвердженням уміння гуртуватися заради спільної справи є Місце для роздумів. Це споруда у вигляді розгорнутої книги, що зібрана з дубових дошок-уламків закинутих сакральних споруд численних містечок Західної України. Ми вміємо пам'ятати, боротися і вірити... До цього нас буде спонукати і створена нещодавно «Стіна Плачу» – інсталяція, що вкрита вугільним пилом окупованих шахт Донеччини. Уроки минулого мають згуртувати нас, бо тільки разом ми «єсть народ, якого Правди сила ніким звоєвана ще не була!»

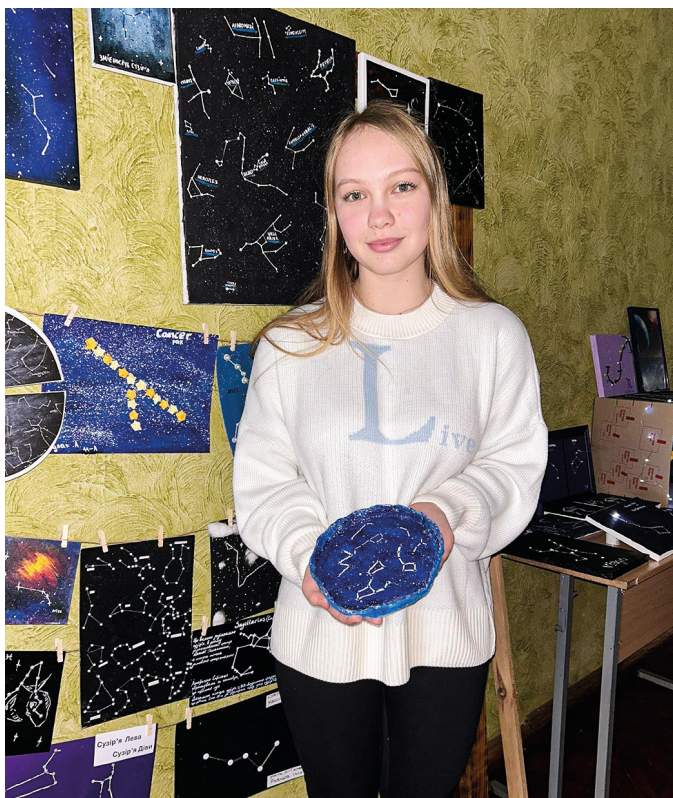
*Олена Неділько,
вчитель історії*

КОЛИ НАУКА ЗУСТРІЧАЄТЬСЯ З МИСТЕЦТВОМ – НАРОДЖУЮТЬСЯ СПРАВЖНІ ДИВА

Наприкінці листопада в ліцеї №283 пройшов Тиждень фізики та астрономії – подія, що традиційно об'єднує цікаві досліди, наукові відкриття та творчі проекти. Цього року особливу увагу привернула виставка робіт учнів 11-х класів, які представили власні композиції та художні панно із зображеннями сузір'їв і фрагментів зоряного неба. Учні підійшли до завдання не лише як до навчального проекту, а як до можливості створити щось унікальне. Для оформлення своїх робіт вони використовували найрізноманітніші матеріали: намистинки, гудзики, кнопки, нитки, камінці, глину, вату та інші декоративні елементи. Таке поєднання несподіваних матеріалів дало змо-

гу побудувати власні «зоряні карти», наповнені фактурою, глибиною й символізмом. Більшість одинадцятикласників обрали для зображення сузір'я своїх знаків Зодіаку. Це надало проектам не лише художньої довершеності, а й особистісного змісту – кожне панно стало своєрідним відображенням характеру та внутрішнього світу його автора. Роботи з виставки – це маленький Всесвіт, у якому переплелися знання про будову неба, фантазія та щире натхнення. Презентація творчих проектів стала одним із найяскравіших акцентів Тижня фізики та астрономії. Вона спонукала зупинитися, вдивитися у візерунки зоряних композицій і відчуті той особливий трепет, із яким учні переносили красу неба на свої роботи. Також у межах Тижня була проведена серія тематичних уроків, серед яких – відкритий урок у 11-В класі на тему «Планети земної групи». Учні досліджували особливості Меркурія, Венери, Землі та Марса, порівнювали їхні фізичні параметри, будову та умови на поверхні. Справжньою ж родзинкою уроку стало несподіване й дуже сучасне поєднання STEM-підходів, елементів штучного інтелекту та гри на електрогітарі. Така комбінація продемонструвала, що наука може бути не тільки серйозною, а й емоційною, драйвовою та надзвичайно креативною. І саме в такому поєднанні народжується істинне захоплення знаннями: там, де наука зустрічається з мистецтвом, з'являється простір для сміливих ідей та справжній інтерес до пізнання світу.

*Любов Піхотник,
вчитель астрономії*

КОЖНЕ СЛОВО УКРАЇНСЬКОЮ ЦЕ КРОК ДО ПЕРЕМОГИ

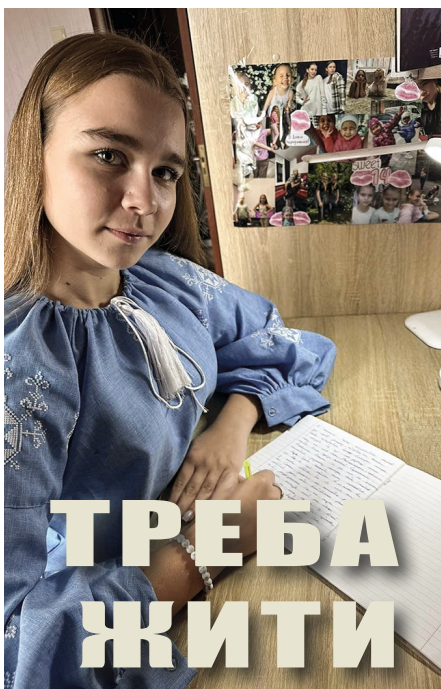
5 листопада 2025 року, в освітньому просторі Козацького ліцею 283 за багаторічною традицією зібралися учасники науково – практичної конференції. Тема заходу «Твоя мова – твоя перемога» в умовах війни є надзвичайно актуальною, адже присвячена українській писемності та слову – джерелу сили, любові та незламності. З вітальним словом до учасників і слухачів звернувся директор Володимир Гнатюк. Юні дослідники презентували свої змістовні і дуже цікаві доповіді про те, що мова – це не лише засіб спілкування, вона є символом нашої незалежності й незламності, знаком єдності українського народу, генетичним кодом нашої культури. Неймовірна атмосфера панувала в актовій залі, де кожний збагатився новими знаннями про інновації в мовному середовищі, пізнав новітні фемінітиви і познайомився «байрактарщиною», склав алго-

ритм дій для боротьби з «бруднослів'ям» і усвідомив, як впливають на мову соціальні мережі та молодіжний сленг; зарядився гарним настроєм та енергетикою талановитих доповідачів. Коли звучить рідне слово з вуст ліцеїстів упевнено, гордо, вільно – у піснях, віршах, доповідях, на перервах та під час уроків, у дружніх розмовах і подорожах, у вдячних листах до наших захисників - саме тоді ми з гордістю можемо сказати: Кожне слово українською – це крок до перемоги! Якщо звучить наша рідна мова – перемагає Україна!

*Лілія Денисенко,
вчитель української мови
та літератури*

27 жовтня, у День української писемності та мови наші завзяті ліцеїсти 8-класники вирішили, що без світла писати радіодиктант і долучитися до Всеукраїнського флешмобу національної єдності **МОЖНА і ТРЕБА!** Пишаюся своїми учнями, адже текст був непростий, цікавий, з глибинним змістом, та й манера читання відомої акторки, сьогоднішньої читкині радіодиктанту, додала труднощів у написанні не лише школярам, а й дорослим! У День української писемнос-

ті та мови, педагоги та учні Ліцею 283 традиційно долучилися до масштабного національного флешмобу – написання Всеукраїнського радіодиктанту національної єдності. Цьогорічний диктант, названий «Треба жити!», став уже 26-м за ліком і вкотре підтвердив свою роль як потужний символ згуртування українців по всьому світу навколо рідної мови та культури.

*Лілія Денисенко,
вчитель української мови
та літератури*

ВСЕ В НАШИХ РУКАХ

Сьогодні однією з найвагоміших ознак нації є мова. Завдяки рідній мові кожна людина ідентифікує себе як українця, поляка, американця тощо...

Є у нашій мові слова, що утверджують сакральні поняття: Бог, мати, батько, дочка, син. Єдність цих понять сприяє духовній культурі. Але, на жаль, у наш час в мовлення вкорінюються інші слова, які спотворюють стосунки та душі, призводять до відчуження найближчих людей. Таким є лихослів'я, особливо нецензурна лайка. На жаль, лихослів'я лунає дедалі частіше. Подвійні стандарти, війна, соціальні мережі, спотворення моральних норм, ускладнення життя, постійна соціальна незахищеність викликають загальний стрес і призводять до того, що лаятися починають і ті, хто раніше якимось утримувався від цієї звички. Особливо небезпечною ця ситуація є для дітей, бо існує безліч негативних зразків для наслідування. Часто стикаючись із лихослів'ям, дитина починає вважати таку словесну поведінку нормою і стає емоційно толерантною до грубощів і лайки, перестає їх засуджувати. Ці негативні впливи змінюють у дитини образ реальності, і весь світ постає перед нею лихослівним. Так ламаються внутрішні перепони, які контролювали мовлення. На своїх заняттях я завжди розбираю з учнями вплив поганих слів на все живе: людей,

тварин і навіть рослини. Доведено, що рослини реагують на емоційний фон: краще ростуть при спокійній, доброзичливій мові, а гірше – коли навколо часто кричать або вживають агресивні слова. Пес або кішка не розуміють слів, але чудово розпізнають агресію, грубий тон, різкі звуки. У людей підвищується рівень стресу, зменшується здатність раціонально оцінювати ситуацію та посилюється роздратованість. Тому дітям треба навчитися продумувати свої слова та наслідки. Сьогодні, на етапі пошуку і розробки нових моделей виховання молодого покоління, слід звертати увагу на реальні проблеми культури мовлення у сім'ї, на вулиці, серед ровесників, спробувати віднайти шляхи поліпшення негативної поведінки. Дорослі мають уникати агресивних висловів, крику та грубості, адже діти копіюють те, щочують. Школа і сім'я мають пропонувати простір, де культура мови – цінність. Потрібно дітям пояснювати межі дозволеного. Та обов'язково працювати з причинами, а не тільки з проявами. І пам'ятати: все в наших руках.

*Оксана Харчук,
соціальний педагог*

«БРАТЕ! МАЄШ КРИЛА...»

Учні 10-х класів ліцею у бібліотеці №115 для дітей зустрілися з українським письменником, журналістом, дра-

матургом, літературним критиком, видавцем, громадським діячем і волонтером Ярославом Карпцем. Пан Ярослав презентував свою книгу «Брате! Маєш крила...», присвячену загиблому волонтеру Олексію Антонову, який 30 березня 2022 року разом із командою волонтерів віз гуманітарну допомогу для жителів Чернігова та прагнув евакуювати місцевих мешканців. Презентація перетворилася на щирі й глибокі розмови про втрати, сенс, гідність і незламність. Читання уривків із книги дало змогу учням замислитися над тим, що важливо завжди рухатися вперед, попри виклики та випробування. Щиро дякуємо Ярославу Карпцю за теплу атмосферу, чутливість і натхнення, які він подарував нашим учням!

Пресцентр ліцею

ЛЮДИ У ПІКСЕЛІ

Нелегкі та тривожні часи переживає Україна сьогодні. Нещадно калічить та розриває її на шматки запеклий ворог. На щастя, наші сміливі та відважні захисники і захисниці чинять супротив та відчайдушно боронять нашу землю. У День захисників і захисниць України ми з особливим почуттям вдячності говоримо про героїв та героїнь. Вони особливі люди з незвичайним серцем. Вони – люди-титани, уособлення справжніх патріотів та взірць для наслідування молодим поколінням. На виховній годині «У пікселі люди – герої» для учнів 7-Д класу була проведена пізнавальна військово-патріотична вікторина про українських військових та їх самовідданість, важливі риси характеру, важливі дати подій сучасної України. Була можливість дізнатись про обладнання для військових та польових таборів, властивості бойового духа та фактори його підтримки. Писали листи подяки та

підтримки. Не обійшлося і без творчого вияву. Учні з особливим ентузіазмом плели патріотичні браслети та малювали кольорові послання, як знак вдячності нашим захисникам. Всім і кожному ми бажаємо міцного здоров'я та повернення до рідних з перемогою!

*Оксана Гончар,
класний керівник 7-Д класу*

13 ЛИСТОПАДА

ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ ДОБРОТИ

До Дня доброти в 9-Б класі було проведено виховну годину, присвячену значенню доброзичливості, людяності та взаємної підтримки. Осіння атмосфера за вікном надавала зустрічі особливої м'якості та зосередженості, ніби підкреслюючи тему, якій був присвячений захід. Програма виховної години складалася з кількох частин. Учні підготували й продекламували вірші, у яких звучали мотиви доброти, поваги та теплоти у взаєминах. Виступи були різними за інтонацією й стилем, але об'єднувала їх щирість і актуальність. Також була представлена сценка, що передавала основну ідею заходу — важливість уваги до інших людей та готовність діяти з відкритим серцем. Виступ був лаконічним, виразним і став природним

продовженням теми виховної години. На завершення учні виконали танцювальний номер, який додав заходу динаміки та завершеності. Завдяки спільним діям, узгодженим рухам і чіткій підготовці танець став яскравим фінальним акцентом зустрічі. Виховна година пройшла у спокійній, злагожденій атмосфері. Кожен елемент програми був спрямований на те, щоб нагадати: добро має силу, коли воно втілене в конкретних діях, словах та взаємній увазі. У виступі були особливо щемні моменти, як от сценка з диваком, який шукає людину... І висновок вражає: виглядати людиною неважко, а от бути людиною непросто. А ще старшокласники зробили інсталяцію великого серця доброти, у якому важливе місце зайняли «шана батькам», «взаєморозуміння», «співчуття», «вибір», «мир», «любов», «вірність», «підтримка». Найголовнішою цінністю для сучасних підлітків є світ без насильства, без війни, без жорстокості, вони мріють про мир, про повернення наших захисників і захисниць до мирного життя, про розквіт рідної і незалежної України.

Пресцентр 9-Б класу

СПОРТ – ЦЕ ДРУЖБА І МРІЇ, ЯКІ ВЕДУТЬ УПЕРЕД

Яскравою подією спортивного життя ліцею у вересні став Олімпійський урок. Це свято спортивного азарту, емоцій та гарного настрою. Учні 5-х класів провели Олімпійську вікторину, де отримали багато

інформації про Олімпійський рух. Учні 7–8 класів змагалися з легкої атлетики та у футбольних баталіях. Показали майстер клас з футболу: «Набивання м'яча». Серед 9–11 класів були проведені змагання

зі спортивних ігор. Завершився тиждень фізичної культури олімпійським уроком для учнів 6-х класів. У ліцеї Олімпійський урок відбувся за участю відомих українських спортсменок-Олімпійської чемпіонки Олени Підгрушної та призерки Олімпійських ігор Лариси Заспи. Олімпійський урок став справжнім святом спорту й залишив яскраві враження в учнів. Спорт-це не лише сила, а й радість, дружба та мрії, які ведуть уперед!!!

*Ольга Корнієнко,
вчитель фізичної культури*

Осіння подорож у серце Волині

Під час золотої осені учні 5-А, 5-В, 6-А, 7-В, 9-Б класів вирушили у захопливу подорож на Волинь. Уже з вікон автобуса відкривалися мальовничі краєвиди: у сонячному промінні мерехтіли золотаві й багрянні крони дерев, над полями плив легкий туман, а небо сяяло ніжною блакиттю. Першою зупинкою став величний Луцький замок. Його сірі мури під осіннім сонцем здавалися теплими й живими. Діти з цікавістю піднімалися вузькими сходами на вежі, звідки відкривався чудовий краєвид на осінній Луцьк – місто, сповнене історії й спокою. Екскурсія до Музею книги стала справжньою подорожжю у минуле, адже діти змогли дізнатися, як з'являлися перші рукописні книги, якими були стародавні друкарські верстати та як працювали майстри книгодрукування. Особливе враження справили старовин-

ні видання, що зберігають дух епохи — книги, надруковані кирилицею, прикрашені вишуканими орнаментами й ініціалами. Екскурсовод розповіла про діяльність Івана Федорова, першодрукаря, який стояв біля витоків українського книгодрукування. Відвідини музею доповнили отримання, про які дізналися під час мовознавчого квесту який провели у ліцеї, а тут побачили і станки для друку, як вони працюють, і книги. Все це їм зрозуміти, не так важливо берегти книжкову спадщину нашого народу та шанувати працю тих, хто передавав знання через сторінки книги. Далі мандрівка продовжилася до Окольного замку. Поміж старих мурів шаруділо опале листя, а вітер тихо грав свою осінню мелодію. Діти уявляли, як колись тут лунав брязкіт мечів, а тепер — лише спокій і краса. Особливо вразив усіх

Дубенський замок. Його підземелля наповнені давниною, а з вікон відкривалася панорама річки, над якою плавно кружляли жовтогарячі листочки. Екскурсовод розповідав старовинні легенди, і дітям здавалося, що стіни замку оживають, повторюючи шепіт минулих віків. Дорогою додому учні довго ділилися враженнями: хтось згадував високі вежі, хтось — загадкові історії, а комусь на завжди запам'ятався шелест осіннього листя під ногами та золоте сяйво над старими замками. Ця осіння подорож стала справжнім святом пізнання й краси, навчила бачити історію не лише в підручниках, а й у кожній цеглинці старовинних мурів, у кожному подиху вітру над волинською землею.

*Людмила Литвинюк,
вчитель української мови
та літератури*

БУКОВИНА І ПОДІЛЛЯ

МАНДРУЄМО КРІЗЬ ЧАС І ПРОСТІР

Нещодавно учні нашого ліцею разом із своїми керівниками Єршовою К.М., Дейнекою Н.С., Бояровою Л.М., Жуковою Н.О. та Яременко С.В. вирушили в незабутній автобусний тур західноукраїнськими регіонами-Буковиною та Поділлям. Маршрут пролягав через мальовничі Чернівці – український Париж, стародавні Кам'янець-Подільський-місто семи культур та Хотин – кам'яну сторінку історії, а також дивовижну Кришталеву печеру – одного з природних чудес Поділля. Чернівецький національний університет – це архітектурна перлина, занесена до списку світової спадщини ЮНЕСКО. Тут кожен відчував себе героєм фільму про Гаррі Поттера – все навколо таке чарівне й величне! Хотинська фортеця – величний свідок багатьох історичних битв. Могутні мури, панорама Дністра й легенди, що оживають у розповідях екскурсовода, створили відчуття подорожі в часі. Вразив і Кам'янець-Подільський – місто-фортеця, де поєднуються історія, архітектура та романтика старовинних вулиць. Кришталева печера – справжнє диво природи. Ліцеїсти побачили фантастичні підземні зали, прикрашені сталактитами й сталагмітами, що нагадували казковий світ, створений природою протягом тисячоліть. Підземні га-

лереї завдовжки понад 20 кілометрів сяяли, мов зоряне небо. Печеру назвали Кришталевою через прозорі гіпсові кристали, які утворилися мільйони років тому, коли тут було море. Вразили і місцеві мешканці: лисиця та кажани. Подорож подарувала всім не лише знання з історії та географії, а й безліч емоцій, натхнення й нових друзів. Такі мандрівки залишають у серці найяскравіші спогади й нагадують: наша Україна – надзвичайно красива й різноманітна!

*Катерина Єршова, вчитель
української мови та літератури*

Кам'янець-Подільський – це неймовірне місто з унікальною атмосферою. Його старовинна фортеця, мальовничі краєвиди над каньйоном річки Смотрич і вузькі вулички старого міста занурили мене в минуле. Був вражений і фортецею Хотина, відвідавши яку я ніби потрапив до кінострічки про часи середньовіччя.

Артемій Берішев, учень 7-Б класу

На осінніх канікул наш клас вирушив у захоплюючу подорож Буковиною та Поділлям. Цього разу ми відвідали печеру та фортеці. Печери зачарувала своєю красою, а фортеці – величчю. Подорож тривала лише 3 дні, але за цей час я встигла дізнатися багато нового про українські міста, зокрема про їхню історію. Ми всі отримали незабутні враження і повернулися додому втомленими, проте щасливими. Чекаємо на наступні подорожі!

Єва Деледивка, учениця 7-Б класу

Мені дуже сподобалась наша подорож до Чернівців та Хотинську фортецю. Вона вразила мене своєю красою і міцністю. Вона мені сподобалась найбільше. Також ми були в печері, що зачарувала своєю красою та загадковістю. Спершу було страшно заходити в темряву, але потім стало так цікаво, що забула про все. Стіни виблискують, ніби ліхтарики, а маленькі кажани були схожими на складені парасольки, які чекають, поки їх розгорнуть. Ми побачили та дізналися багато чого нового з цієї екскурсії та отримали незабутні враження.

Анастасія Лукашенко, учениця 7-Б класу

Хотинська фортеця неймовірна!! Високі стіни, величезний двір і гармати, які зупинили у свій час велику кількість ворогів. Я уявив, як колись тут ходили лицарі в обладунках, як ковалі робили свої диво-мечі, як бігала радісна дітлашня.

Андрій Меланченко, учень 7-Б класу

Особливо мені сподобався Чернівецький університет, це справжній розкішний палац! Вразили візерунки з черепиці на дахах та затишні дворики. Ми відвідували неймовірний водоспад та невеличке озеро з лебедями і качками, які плавали разом у цілковитій гармонії.

Анна Журавель, учениця 7-б класу

ДІАЛОГ ПОКОЛІНЬ

8 вересня учні 11-А класу відвідали бібліотеку імені Павла Загребельного, де відбулася літературна зустріч із відомим українським письменником, поетом та музикантом Сергієм Жаданом. Захід викликав неабиякий інтерес не лише серед молоді, а й серед старшого покоління. Під час зустрічі всі охочі мали змогу придбати книжки автора та отримати автограф. Особливою частиною події стало читання поезій зі збірки «Динамо Харків». Присутні були глибоко вражені емоційністю та змістовністю творів. Найбільший відгук у слухачів викликала поезія «Декому краще вдаються приголосні, а декому голосні». Варто підкреслити,

що значна частина поезій була присвячена темі російсько-української війни — загиблим воїнам і медикам, які віддали своє життя, рятуючи інших. Деякі з цих творів прозвучали вперше, адже ще не були надруковані. Після читання віршів усі присутні мали можливість поставити Сергію Жадану запитання про його творчість. Сергій Жадан залишався відкритим і простим у спілкуванні, чим ще більше підкорив аудиторію. Жадан наголосив, що, на жаль, не завжди має можливість брати участь у подібних заходах, але для нього вони є надзвичайно важливими, адже саме такі зустрічі дозволяють відволіктися від новини в наші дні.

Єлизавета Дудко, учениця 11-А класу

Напередодні осінніх канікул учні 8-А і 9-В класів разом із класними керівниками Латанюк О.М і Данилюк Т. А. здійснили захопливу пізнавальну екскурсію по мальовничих куточках Київщини – Ржищеву, Витачеву, Трипілью. Діти ознайомилися з історичними і природними пам'ятками цих місць. Особливе враження

справила панорама дніпрових круч, Іван-гори, Змієвої гори в Ржищеві – місті, що є батьківщиною видатної української поетеси Ліни Костенко. Діти прогулялися історичним центром міста, зупинилися біля пам'ятника трипільським біноклям – глиняним посудинам незвичної форми, що мали культове або ритуальне призначення, дізналися цікаві факти про минуле і сучасне. Місцева капличка, вітряки, високі пагорби, широкий, як синє море, Дніпро, осіння природа Витачева випромінюють спокій і тишу, створюють незабутню атмосферу. Родзинкою програми стало відвідування пекарні «Витач», де ми скуштували запашну випічку з гарячим какао. На завершення подорожі оглянули археологічний музей в Трипільлі. Тут усі мали змогу ознайомитися з експонатами, що розповідають про життя і культуру трипільців. Екскурсія сприяла розширенню знань про історію рідного краю і залишила приємні враження.

*Ольга Латанюк,
класний керівник 8-А класу*

КАЛЕЙДОСКОП ОСІННІХ ВРАЖЕНЬ ЛІЦЕІСТІВ

Осінь – не тільки пора різних кольорів, а й чудова нагода разом із класом вирушити у подорож. Сьогодні учні Козацького ліцею 9-Г та 10-Д відвідали величну резиденцію Межигір'я. Ми гуляли затишними алеями, робили світлини та слухали захопливі історії. Виявилось, що Межигір'я – це не просто парк чи садиба, а цілий музей під відкритим небом. Колись тут розташовувався старовинний Межигірський монастир, заснований ще у XVII столітті, а пізніше – державна резиденція, що сьогодні перетворилась на унікальний еко-парк, відкритий для всіх. Відвідали реабілітацій-

ний центр для лебедів, познайомились із тваринами у зоопарку та просто милувалися спокоем природи. Межигір'я вразило не лише розкішшю, а й гармонією: доглянуті алеї, дзеркальні озера, аромат осіннього листя та ди-

тячий сміх створили справжню казку. Цей день подарував нам не лише знання, а й теплі спогади, які залишаться надовго.

*Оксана Харчук,
класний керівник 9-Г класу*

Козацький загін
імені Івана Виговського

Зустріч учнів 7-В класу з ветеранами
російсько-української війни

Учні Козацького ліцею під час
презентації книг Сергія Жадана

ОБЕРЕГИ – ПРОМІНЧИКИ СВІТЛА І ЗАХИСТУ ВІД ВОРОГІВ

(гурток «Мотанка», керівник Микола Швед)

